

Retningslinjer for sikkerhetsstillelse av verdipapirer og fondsandeler for lån i Norges Bank

Med hjemmel i forskrift 18. desember 2019 nr. 2025 om adgang til lån og innskudd i Norges Bank («Låneforskriften») § 6.

Retningslinjene gjelder fra [dato]. Samtidig oppheves Retningslinjer for sikkerhetsstillelse for lån i Norges Bank inntatt i rundskriv 4/2021.

1 Innledende bestemmelser

Låneforskriften § 6 regulerer hvilke aktiva som kan godkjennes som sikkerhet for lån. Disse retningslinjene regulerer kun kravene til verdipapirer og fondsandeler som stilles som sikkerhet for lån i Norges Bank og fastsettelse av låneadgang.

For å godkjennes som sikkerhet for lån i Norges Bank må verdipapirer og fondsandeler oppfylle kravene i punkt 2 og 3, hvis ikke annet er fastsatt i retningslinjene her.

Norges Bank kan be om de opplysninger og den dokumentasjon Norges Bank mener er nødvendig.

2 Krav til verdipapirer og fondsandeler som stilles som sikkerhet

2.1 Generelle krav

Verdipapirer og fondsandeler godkjent av Norges Bank kan stilles som sikkerhet for lån i Norges Bank.

Norges Bank kan når som helst avvise ethvert verdipapir eller enhver fondsandel.

2.2 Registrering i verdipapirregister

Verdipapirer må være registrert i Verdipapirsentralen (VPS), Euroclear Bank (Belgia) eller Clearstream Banking (Luxembourg).

Fondsandeler må ha sitt andelsregister i VPS.

2.3 Valuta

Verdipapirer skal være pålydende i norske kroner, svenske kroner, danske kroner, euro, amerikanske dollar, britiske pund, japanske yen, australske dollar, new zealandske dollar, canadiske dollar eller sveitsiske franc.

2.4 Utstedere

Verdipapirer må være utstedt i et land godkjent av Norges Bank.

Utstederland innenfor EØS-området er automatisk godkjent. For verdipapirer utstedt i land utenfor EØS-området må sikkerhetsstiller fremlegge en juridisk bekreftelse på at det ikke er forhold som kan svekke Norges Banks stilling som sikkerhetshaver. Kostnader ved en slik bekreftelse dekkes av sikkerhetsstiller.

En oversikt over allerede godkjente utstederland utenfor EØS-området finnes på Norges Bank internetsider.

Andre utstedere av verdipapirer enn stater, fylkeskommuner og kommuner regnes som private utstedere.

2.5 Kredittvurdering

Verdipapirer med utenlandske utstedere, samt obligasjoner og sertifikater med norske, private utstedere, skal være kredittvurdert av Standard & Poor's (S&P), Fitch, Moody's eller Scope. Det gjelder likevel ikke verdipapirer i norske kroner med ugjenkallelig og ubetinget garanti fra norske kommuner, fylkeskommuner eller norsk stat.

For verdipapirer med norske utstedere, med unntak av obligasjoner med fortrinnsrett, er det tilstrekkelig med kredittvurdering av utsteder, dersom verdipapiret ikke er kredittvurdert.

For utenlandske statssertifikater kan Norges Bank etter vurdering godta kredittvurdering av utsteder. Verdipapiret vil da bli gitt avkorting i kategori 2.

Har et verdipapir eller en utsteder flere kredittvurderinger, gjelder nest beste kredittvurdering.

2.6 Børsnotering

Verdipapirer med private utstedere, unntatt sertifikater, må være notert på børs eller annen markeds plass godkjent av Norges Bank.

Fondsandeler trenger ikke være børsnotert.

2.7 Utestående volum

Verdipapirer i norske kroner med private utstedere må ha minste utestående volum på 300 millioner kroner.

Verdipapirer i utenlandsk valuta med private utstedere må ha minste utestående volum tilsvarende 100 millioner euro.

Pantsettelse av alle verdipapirer, med unntak av norske statspapirer, kan maksimalt utgjøre 20 prosent av lånets (ISIN) utestående volum.

For fondsandeler kan en låntaker ikke pantsette mer enn 20 prosent av fondets forvaltningskapital. Dette gjelder likevel ikke andeler i fond som oppfyller kravene i punkt 3.1 kategori 1 i retningslinjene.

2.8 Særregler om obligasjoner med fortrinnsrett/covered bonds

For en låntaker kan obligasjoner med fortrinnsrett/covered bonds maksimalt utgjøre 70 prosent av avkortet markedsverdi av pantsatte verdipapirer.

2.9 Særregler om verdipapirer med statsgaranti

Verdipapirer med ugjenkallelig og ubetinget statsgaranti kan unntas fra krav om børsnotering i punkt 2.6 og krav om minste utestående volum i punkt 2.7.

2.10 Verdipapirer utstedt av bank eller finansinstitusjon

Verdipapirer som er utstedt av bank eller finansinstitusjon eller av et selskap der banker eller finansinstitusjoner i samme konsern direkte eller indirekte eier mer enn 1/3, kan ikke stilles som sikkerhet. Det gjelder likevel ikke obligasjoner med fortrinnsrett, covered bonds og ABS.

Obligasjoner utstedt av holdingselskap som i hovedsak eier forsikringsselskap, kan godtas som sikkerhet.

2.11 Fondsandeler

Andeler i obligasjons- og pengemarkedsfond kan godkjennes som sikkerhet dersom de er forvaltet av norskregistrerte forvaltningsselskaper, og Norges Bank har tilgang til kursinformasjon fra Oslo Børs Informasjon.

Fondets investeringer må etter vedtektene være begrenset til verdipapirer som godkjennes etter gjeldende regelverk for sikkerhetsstilling for lån i Norges Bank. Fondet kan likevel investere i unoterte verdipapirer dersom det er gitt bindende tilsagn om notering på børs eller alternativ markeds plass godkjent av Norges Bank. Noteringen skal skje senest 14 dager etter at fondet har investert i papiret.

For fond vil vedtektsfestet maksimal gjennomsnittlig kreditt- og rentedurasjon på investeringene bli benyttet for å bestemme avkorting. Fondet vil få avkorting som fastrente, med mindre det er vedtektsfestet at rentedurasjonen er mellom 0 til 1 år. Dersom det ikke foreligger vedtektsfestede begrensninger for kreditt- og rentedurasjon vil fondet få høyeste avkorting i kategori 3. Fond som investerer i verdipapirer i utenlandsk valuta vil avkortes for valutarisiko. Dette gjelder imidlertid ikke hvis fondet etter vedtektene skal være fullt ut valutasikret. Valutasikringen må være mot en motpart med kredittvurdering på minimum A fra S&P eller tilsvarende fra Fitch, Moody's eller Scope.

2.12 Asset Backed Securities (ABS)

Bare øverste transje av en ABS kan godkjennes som sikkerhet.

ABS må ha kredittvurdering AAA fra S&P eller tilsvarende fra Fitch, Moody's eller Scope ved pantsettelse. Det må legges frem en «presale report» fra et godkjent kredittvurderingsbyrå.

ABS må etter Norges Banks vurdering være såkalte «virkelig salg ABS». ABS kan ikke være sikret i næringseiendoms lån.

2.13 Andre begrensninger

Verdipapirer som direkte eller indirekte er knyttet til kredittderivater, godtas ikke som pant. Heller ikke konvertible obligasjoner, indekserte obligasjoner, obligasjoner med invers flytende rente, obligasjoner med tak på den flytende renten (FRN Cap), ansvarlige lån eller lignende instrumenter godtas.

3 Beregning av låneadgang

3.1 Avkortingssatser (i prosent)

AVKORTINGSSATSER	KATEGORI 1		KATEGORI 2		KATEGORI 3		KATEGORI 4	
	Fast	Flyt	Fast	Flyt	Fast	Flyt	Fast	Flyt
Løpetid (år) \ Rentebinding								
0-1	1	1	3	3	4	4	8	8
1-3	3	1	5	4	6	5	11	10
3-7	5	1	7	5	10	7	17	14
7-15	7	1	10	6	13	9	22	17
15+	10	1	15	7	20	12	30	25

Ved beregning av låneadgangen avkortes markedsverdien av pantsatte verdipapirer og fondsandeler. Avkortingssatsene fastsettes på grunnlag av kategori av verdipapir, verdipapirets løpetid og rentebinding. Tabellen nedenfor angir hvilke verdipapirer og fondsandeler som godkjennes i de ulike kategoriene. For enkelte verdipapirer fastsettes tilleggsavkorting. ABS avkortes med 15 prosent uavhengig av løpetid.

3.2 Avkorkingskategorier

	TYPE SIKKERHET	KRAV TIL KREDITTVURDERING *
KATEGORI 1	Statspapirer og sertifikater	AAA
	Andeler i verdipapirfond, avgrenset til investering i statspapirer	AAA
KATEGORI 2	Statspapirer og sertifikater	AA+ til og med A
	Obligasjoner med fortrinnsrett/covered bonds	AAA til og med AA-
	Obligasjoner og sertifikater utstedt av utenlandske kommuner eller fylkeskommuner	AAA til og med A
	Obligasjoner og sertifikater med private utstedere	AAA
	Obligasjoner og sertifikater med statsgaranti	AAA til og med A (utenlandske utstedere)

		AAA til og med BBB- (norske utstedere)
	Obligasjoner og sertifikater utstedt av eller garantert av norske kommuner eller fylkeskommuner	AAA til og med BBB-
KATEGORI 3	Obligasjoner og sertifikater utstedt av eller garantert av norske kommuner, fylkeskommuner eller norsk stat	Ingen krav til kredittvurdering
	Obligasjoner og sertifikater med private utstedere	AA+ til og med A
	Obligasjoner med fortrinnsrett/covered bonds	A+ til og med A
	Andeler i verdipapirfond som ikke faller inn under kategori 1	
KATEGORI 4	Obligasjoner med fortrinnsrett/covered bonds	A- til og med BBB-
	Obligasjoner og sertifikater utstedt av private norske utstedere	A- til og med BBB-

**Kravene til kredittvurdering gjelder langsiktig kredittvurdering av verdipapir eller utsteder fra S&P eller tilsvarende fra Moody's, Fitch eller Scope. For sertifikater gjelder tilsvarende kredittvurdering for verdipapirer med kort løpetid. Der annet ikke er spesifisert gjelder krav til kredittvurdering uavhengig av om verdipapiret har norsk eller utenlandsk utsteder.*

3.3 Tilleggsavkortinger

Verdipapirer pålydende i annen valuta enn norske kroner får en avkorting i tillegg til satsene i tabellen.

- Verdipapirer i svenske kroner, danske kroner, euro og canadiske dollar gis en tilleggsavkorting på 6 prosentenheter.
- Verdipapirer i amerikanske dollar, britiske pund og sveitsiske franc gis en tilleggsavkorting på 7 prosentenheter.
- Verdipapirer i japanske yen, newzealandske dollar og australske dollar gis en tilleggsavkorting på 8 prosentenheter.

Tilleggsavkorting for utenlandsk valuta gjelder også ved beregning av låneadgang innenfor ordningen med Scandinavian Cash Pool.

Obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av et selskap i samme konsern eller som er tilknyttet selskap til sikkerhetsstiller, avkortes med 5 prosentenheter i tillegg til satsene i tabellen.

3.4 Bruk av pålydende verdi

Dersom Norges Bank ikke har tilstrekkelig kursinformasjon om verdipapirer, fastsettes verdien med utgangspunkt i pålydende verdi fratrukket en tilleggsavkorting avhengig av obligasjonens kredittvurdering. Tilleggsavkortingene fastsettes slik:

- 15 prosentenheter for kredittvurdering AAA fra S&P eller tilsvarende fra Fitch, Moody's eller Scope.
- 20 prosentenheter for kredittvurdering AA+, AA eller AA- fra S&P eller tilsvarende fra Fitch, Moody's eller Scope.
- 30 prosentenheter for kredittvurdering A+ eller A fra S&P eller tilsvarende fra Fitch, Moody's eller Scope.